

Politika

1918. gadā tika pasludināta Igaunijas neatkarība. 1920. gadā apstiprināja Igaunijas Republikas konstitūciju.

Igaunijas Republika pēc padomju okupācijas gadiem tika atjaunota 1991. gadā uz iepriekšējās konstitūcijas pamata. Saskaņā ar konstitūciju Igaunija ir neatkarīga un suverēna demokrātiska republika, kurā augstākā valsts vara pieder tautai. Tauta ievēl parlamentu.

Likumdošanas vara

Likumdošanas vara pieder vienpalātas parlamentam *Riigikogu*, kura sastāvā ir 101 deputāts. To ievēl tiešās proporcionālās vēlēšanās uz četriem gadiem. Tikai Igaunijas pilsoņi, kuri sasnieguši 18 gadu vecumu, var piedalīties parlamenta vēlēšanās. Parlamentam Igaunijā ir trīs pamatfunkcijas: likumdošanas, izpildvaras uzraudzības un pārstāvniecības funkcija. Svarīgākā ir likumdošanas vara. Parlaments nosaka valsts ienākumu sistēmu un izdevumus (uzrauga nodokļu sistēmu, pieņem valsts budžetu). Parlamenta darbs organizēts dažādās deputātu grupās un komisijās. Lai partija iekļūtu parlamentā, tai jāsavāc vismaz 5% vēlētāju balsu. Pēdējās vēlēšanas notika 2007. gada 4. martā, nākošās būs 2011. gada martā.

Parlaments aizklātā balsošanā ar 51 balsu vairākumu uz pieciem gadiem ievēl valsts galvu - prezidentu. Prezidentu var ievēlēt atkārtoti vēl uz otru termiņu. Prezidents ir Igaunijas Bruņoto spēku virspavēlnieks un pārstāv Igaunijas Republiku starptautiskajā arēnā.

Parlamentā vai referendumā pieņemtam likumam ir visaugstākais juridiskais spēks. Likumu saturs nedrīkst būt pretrunā ar valsts konstitūciju. Parasti likums stājas spēkā desmitajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā laikrakstā "Riigi Teataja".

Tiesības ierosināt likumus ir parlamenta deputātam, frakcijai vai komisijai, kā arī republikas valdībai un republikas prezidentam, lai izdarītu grozījumus konstitūcijā.

Parlamentam ir tiesības, pamatojoties uz deputātu vairākuma pieņemto rezolūciju, ierosināt Republikas valdībai uzsākt jauna likumprojekta izstrādi.

Likumus izsludina valsts prezidents. Ja prezidentam ir iebildumi pret parlamentā pieņemto likumu, tad viņam ir tiesības četrpadsmit dienu laikā pēc tā saņemšanas iesniegt likumu parlamentam atkārtotai caurlūkošanai. Ja parlaments atkārtoti pieņem likumu bez prezidenta ierosinātām izmaiņām, tad prezidents ierosina Augstākai tiesai pasludināt likumu par antikonstitucionālu. Ja Augstākā tiesa nesaskata likumā konstitucionālas pretrunas, tad prezidentam likums jāizsludina.

Izpildvara

Igaunijas valdība īsteno izpildvaras funkcijas. Valdības atbildību un pienākumus nosaka Igaunijas Republikas konstitūcija, Republikas valdības likums un noteikumi. Starpnieka lomu starp valdību un sabiedrību uzņemas Valdības komunikāciju birojs, kurš informē sabiedrību par valdības pieņemtajiem lēmumiem un darba sesijām. Valdību vada premjerministrs, kuru ieceļ prezidents un ministri.

Igaunijā ir 11 ministrijas:

- Zemkopība ministrija
- Kultūras ministrija
- Aizsardzības ministrija
- Ekonomikas un komunikācijas ministrija
- Izglītības un zinātnes ministrija
- Finanšu ministrija
- Ārlietu ministrija
- Iekšlietu ministrija
- Sociālo lietu ministrija
- Vides ministrija
- Tieslietu ministrija

Tiesu vara

Tiesu varas augstākā instance ir *Riigikohus* ar 17 tiesnešiem, kuras priekšsēdētāju izvirza prezidents un uz mūžu apstiprina parlaments. Igaunijas tiesu sistēmas struktūra ir viena no vienkāršākajām Eiropā. Augstākā tiesa veic vienlaicīgi Augstākās tiesas vispārējās jurisdikcijas, Konstitucionālās tiesas un Administratīvās tiesas funkcijas. Igaunijas tiesu sistēmā strādā 244 tiesneši.

Igaunijā ir 2 administratīvās tiesas, ko pārstāv 27 tiesneši. Administratīvā tiesa ir pirmās instances tiesa, un tā izskata administratīvos pārkāpumus.